

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Ε'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 16 του Σεπτεμβρίου 1907 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονομίου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 261

Μή ζητάς στα λατινικά πώς θά μιλήσεις
καλά γερμανικά. Ρώτα τή μάνα στο σπίτι,
τά παιδιά στους δρόμους, τόν άπλοϊκό άδρωπο
στο παζάρι. Κοίταξέ τους στο στόμα πώς μι-
λούν κ' έτσι γράφε.

ΛΟΥΘΗΡΟΣ

'Ο καλός γραφιάς λέει καινούρια πράματα
μέ συνηθισμένες λέξεις.

SCHOPENHAUER

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ 'Η 'Αρρωστη Δούλα (συνέχεια).
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Sully Prudhomme.
ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ. Χωριότικα γράμματα.
Α. ΝΤΕΛΟΣ. Γιά τόν ζήτημα.
ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ 'Ο 'Ηρόστρατος.
Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Θεατρικά. — Τά Πρω-
τότυπα.
ΕΦ. «ΗΜΕΡΗΣΙΑ». 'Ο Πάλλης στή Σμύρνη.
Δ. Τ. 'Ο 'Εφταλιώτης στήν 'Αθήνα.
ΧΡ. ΔΕΒΑΤΑΣ. 'Η γωνιά.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Βαρλέντης.
ΠΑΡΑΪΡΑΦΑΚΙΑ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Ο ΠΑΛΛΗΣ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ

('Από τήν «'Ημερησία» τής Σμύρνης,
1 του Σεπτεμβρίου, σελ. 3, στήλη 3)

Τήν άφιξιν του κ. Πάλλη εις τήν πόλιν μας
έμαθα από ένα φίλον μου, άρχή τήν νύκτα τής Τε-
τάρτης. Τήν 11 π. μ. τής Πέμπτης δ κ. Πάλλης
είχε τήν καλωσύνην νά μέ δεχθῆ μέ πολλήν εύγέ-
νειαν και πολλήν άπλότητα.

— Δέ φοβάσαι;

'Ητον ή πρώτη έρώτησις πού μου άπηύθυνε μει-
διών. 'Ομιλεί συνήθως εις ένικόν.

— Νά φοβηθῶ; τί πράγμα;

— Σεχνός ποιός είμαι; Είμαι ένας από τήν
«βρωμεράν κλίκαν». 'Α σέ πούν μαλλιάρό;...

— Κύριε Πάλλη, τό ίδιο μου κάνει έν μέ πούν
μαλλιάρόν ή άμαλλιαστον.

Κατόπιν ήρχισαμεν διμιλούντες διά διάφορα ζη-
τήματα, πάντοτε όμως προσεπαθόν νά τόν ίξωθῶ
και νά τόν κρατῶ εις τό αιώμιον, τό γλωσσικόν ζή-
τημα. Κατ' αυτόν τόν τρόπον, χωρίς νά φανῆ ότι
έπρόκειτο διά δημοσιογραφικήν συνέντευξιν, ήκουσα
πολλά ώραία πράγματα, πολύ φρονίμους λόγους, εις
τρόπον ώστε, όταν ήλθεν ή ώρα νά άνχωρήσω, δι-
λογῶ ότι τό έκαμα μέ πολλήν λύπην.

Φαντασθῆτε λοιπόν! Πώς μας τόν παρέστησαν
τόν άνθρωπον αυτόν, τόν μεταφραστήν τής «Διά-
δας», τόν φρικώδη χυδαιστήν, τόν στρεβλωτήν τής
'Ηλέκτρας εις «Κεκριμπάραν». Σχεδόν έπερίμενα

Σημ. του Νουμά. 'Η «Διάδα» είναι χωρατό του λογίου
γέρου κ. 'Εμ. Λυκούδη και ή «Κεκριμπάρα» χωρατό του
λογίου νέου κ. Γ. Πόπ. 'Η σημειωσούλ' αυτή γράφεται
για χάρη τής ιστορίας.

SULLY PRUDHOMME

Μόλις τό μνήμα σ' έκλεισε, και πριν ακόμα φτάση
κι άπάνον από τό μνήμα σου νά ξεφυτρώσ' ή χλόη,
μά Μούσα ήρθε και κάθησε στο μνήμα σου άπολάνον.
Πολύμνια τάχα ή 'Ερατώ, Καλλιόπη για Ούρανία;
Πολύμνια μήτε, ούδ' 'Ερατώ, Καλλιόπη ή Ούρανία.
Δέν ξέρω άν είχε κι όνομα, κορώνα δέ φορούσε,
μά Μούσα, και δέν έλαμπε, και λύρα δέν κρατούσε,
κι αστόλιστη κι άφάνταχτη, στα γκριζα τιλυμένη,
κ' έσφιγγε τόνα χέρι της γραμματικόν κοντύλι
σ' ένα δεφτέρι σκύβοντας και δέν καλονοούσε
δουλεύτρα του λογαριασμού κι άν ειταν ή του σίχου.
Και τάλλο χέρι άγκάλιαζε δροσάτους μενεξέδες
και τόσο βαδιογάλαζους πού φαντάζανε μαύροι.
Μά ή δύναμη στα μάτια της, και ή χάρη στο γραμμένο
στόμα μέ τά χειλάκια του, τρεμουλιαστό μπουμπούκι
κι άνήσυχο και σιγαλό, σαν όλα τά μεγάλα
του κόσμου άργορωτήματα, δίχως άπόκριση όλα.
Μά ή δύναμη στα μάτια της πού βλέπαν και δέ βλέπαν,
στα μάτια τά λυπητερά, δακρυοπνιμένα μάτια
πού φέγγαν μύρια άχνόφεγγα και χρώμα λές δέν είχαν,
κι άφίλητα κι άκοίμιστα και πάντα γυρισμένα
στον ουρανόν τό μέσα μας πιδ άπέραντο άπ' τόν άλλο.
'Ω Μούσα έσον των είκοσι χρονῶ μου ή έρωμένη!
Και κάτου από τά πόδια της τά κουρασμένα, ό ξένη,
τώρα ή ζωή μου σά γρικῶ νά τρίζουνε τά φύλλα
τά χουσαά του χινόπωρου, δέ σέ ξεχάνει, ό Μούσα!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

νά εύρω ένα άγριάνθρωπον, ένα δολοφόνον, και εύρέθην
έμπρός εις ένα άνθρωπον εύπροσήγορον, ένα γλυκύ-
τατον άν όχι εύγλωττον διμλητήν, και τό σπουδαιό-
τερον άπιστεύτως μετριόφρονα.

— Πώς πήγε τό ταξίδι, κυριε Πάλλη;

— Καλά, πολύ καλά. Πέρασαμε ώραία στήν
Πόλη, ώραία στο Μόλιθο...

— Μέ συγχωρείτε, σας έρωτῶ άν είχατε έπιτυ-
χίας εις τάς ιδέας σας, εις τό γλωσσικόν ζήτημα.

— Πιστεύεις τά λόγια των έφημερίδων; Τα-
ξιδεύω μέ τήν κόρη μου για νά ξεσκάσουμε. Για τό
ζήτημα ούτε τό συλλογίζουμαι, μόνο οι έφημερίδες
μου τό θυμίζου. 'Αν ό σκοπός μου ειτανε νά δουλέ-
ψω για τό ζήτημα, έπρεπε νά καταφέρω τόν Ψυχα-
ρη νά κάμη τό ταξίδι. 'Εγώ δέν είμαι ίκανός για
τέτοιο πράμα, δέν έχω καμμιά εύγλωττία. 'Ο Ψυ-
χάρης είναι ποταμός και πολλοί άπ' αυτούς πού τόν
κοροιδεύουν θά μπαίνανε στο καθούκι τους άμα τόν
άκούγανε νά μιλά. 'Εγώ όμως δέν τά καταφέρνω,
γι' αυτό δέ δέχτηκα και τήν πρόταση πού μου κά-
μανε στην Καλλονή νά κάνω διάλεξη.

— 'Ότε σας έκαμαν και πρότασιν διά διά-
λεξιν;

— Βίβαια, και μουκανε μεγάλη έντύπωση αυ-
τό. Νά σου πῶ, ποτέ μου δέν έπίστευα πώς θά εύ-
ρισκα τόση πρόοδο στο ζήτημα: ό κόσμος, φίλε μου,
δέν πιστεύει τίς βρισιές των έφημερίδων, τό έθνος
τραβά τό δρόμο του όσο κι' ά θέλουν νά τό τρα-
θήσουν όζω άπ' τό δρόμο πού τραβά.

— Νομίζετε λοιπόν ότι τό έθνος έπιδοκιμάζει
τόν άγώνα σας;

— 'Εγώ ένα πράμα ξέρω, πώς παντού όπου πή-
γαμε έρχούντανε άνθρωποι — όχι μόνο γραμματισμέ-
νοι, παρακαλώ — νά μας δοῦν και νά μας πούν: εμπρά-
θο σας γι' αυτό πού κάνετε: τραβάτε μπρός κ' έν-
νοια σας». Μά έγώ, ξέρετε, πιδ μεγάλη σημασία
δίνα στους πιδ πολλούς πού μας λέγανε: αχ! κι'
άν δέν είχατε αυτές τίς υπερβολές. Αυτό είναι πολύ
σπουδαίο γιατί δείχνει πώς τά θεμέλια τής 'Ιδέας
μας ό κόσμος τά παραδέχτηκε: θάρρη ή ώρα για τά
ρέστα.

— Κύριε Πάλλη, θά μου έπιτρέψετε νά σας πῶ